

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1826 1 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-941
IR NEĮGALIJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044 16
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-942
(TAP-18-30(3)) (17-11607(5))**

2018-03-21 Nr. NV-735

Vilnius

Projekto rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projekto tikslas: Iš esmės pritarti Seimo nario J. Džiugelio pateiktiems pasiūlymams prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos sukurti Žmonių su negalia teisių stebėsenos komitetą (toliau – Komitetas), kuris užtikrintų nepriklausomą Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (Toliau – Konvencija) ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę, tačiau pasiūlyti Seimui įstatymo projektą Nr. XIIIIP-941 tobulinti.

Dabartinė situacija:

- Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SADM) pagal kompetenciją rengia JT neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas.
- Neįgaliųjų reikalų taryba teikia pasiūlymus Vyriausybei, ministerijoms, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms dėl JT neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo stebėsenos ataskaitų.
- Lygių galimybių kontrolierius kompetencijos ribose atlieka nediskriminavimo negalios atžvilgiu priežiūrą.
- JT Neįgaliųjų teisių komitetas, 2016 m. įvertinęs Lietuvos ataskaitą dėl Konvencijos įgyvendinimo, pateikė pastabą - paspartinti nepriklausomo stebėsenos (JT neįgaliųjų teisių konvencijos) mechanizmo steigimą (nepritarė, kad stebėseną vykdytų Neįgaliųjų reikalų taryba).

Projekto esmė:

- **Siūloma iš esmės pritarti projektams Nr. XIIIIP-941 ir Nr. XIIIIP-942, tačiau pasiūlyti Seimui tobulinti projektą Nr. XIIIIP-941 atsižvelgiant į tokius pasiūlymus:**
 - įstatymų ir administracinių sprendimų kontrolei esant viešojo administravimo sritimi, Konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo kontrolę pavesti Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai, o stebėseną – prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos įsteigtam Komitetui, kaip kontrolieriaus patariamajai institucijai;
 - nurodyti Komiteto sudarymo tvarką;
 - Komitetas teikia pasiūlymus (o ne išvadas) lygių galimybių kontrolieriui, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, kitoms institucijoms ir įstaigoms dėl teisės aktų ir jų projektų atitikties Konvencijai ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimui;
 - patikslinti, kokių konkrečių įstatymų nustatyta tvarka Komiteto reikalavimu jam privaloma būtų teikti informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą;
 - siūlytina kartu teikti ir atsakomybę už pareigos teikti Komitetui informaciją nevykdymą reglamentuojančio Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektą;

- siūlytina atsisakyti fizinių ir juridinių asmenų pareigos sudaryti sąlygas Komitetui patikrinti Konvencijos ir jos Fakultatyvaus įgyvendinimo protokolo įgyvendinimą vietoje.
 - esant poreikiui ekspertų darbui Komitete apmokėti 20 tūkst. eurų per metus, asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygos turėtų būti nustatytos įstatymo projekte.
- **Siūloma įstatymų projektus Nr. XIIIIP-941 ir Nr. XIIIIP-942 svarstyti skubos tvarka.**

Derinimas: projektas parengtas atsižvelgus į Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos ir Vidaus reikalų ministerijos pastabas, patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje ir Politikos įgyvendinimo grupės pažymoje pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Neįgaliųjų reikalų departamentas prie SADM pasiūlymų neturėjo, o neįgaliesiems atstovaujanti nevyriausybinių organizacijų pastabų nepateikė.

Atitiktis Vyriausybės programai: Atitinka Vyriausybės programos 63 p. nuostatas: įgyvendinti Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas.

Vyriausybės išvada Seimui turėjo būti pateikta iki 2017 m. spalio 25 d.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlome svarstyti Vyriausybės posėdyje B dalyje.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Rasa Laiconienė

tel. 8 706 63 853, el. p. rasa.laiconiene@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-03-20 Nr. (25.2-34) SD - 1644

Į 2017-10-02 Nr. S-2602

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija pakartotinai teikia pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės 2018 m. kovo 12 d. išvadoje Nr. NV-643 pateiktas pastabas patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 1 ir 16 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-941 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-942“ projektą (toliau – Projektas), kuriuo teikiama Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvada dėl Lietuvos Respublikos Seimo narių pateiktų Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 1 ir 16 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-941 (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-942 (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2).

Projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje.

Projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinės aprėpties departamento Lygių galimybių skyriaus vyriausioji specialistė Irma Mituzienė (tel. 8 706 68 217, el. p. irma.mituziene@socmin.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 3 lapai.

Ministras

 Linas Kukuraitis

Irma Mituzienė, tel. 8 706 68 217, el. p. irma.mituziene@socmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1826 1 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-941 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS NEĮGALIŲJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-942

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. rugsėjo 27 d. sprendimo Nr. SV-S-393 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.15 ir 1.16 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 1 ir 16 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIIIP-941 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-941), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Įstatymo projektą Nr. XIIIP-941 tobulinti, atsižvelgiant į šias pastabas bei pasiūlymus:

1.1. Įstatymo projekte Nr. XIIIP-941 siūloma įsteigti Žmonių su negalia teisių stebėsenos komitetą prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos (toliau – Komitetas), kuris vykdytų Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija) ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo stebėseną bei kontrolę, aiškiai neapibrėžiant šio Komiteto statuso.

Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punktą įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė yra viena iš viešojo administravimo sričių, todėl Komitetui siūloma pavesti veikla (Konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo kontrolė) patenka į viešojo administravimo sritį. Pagal Viešojo administravimo įstatymo 4¹ straipsnį atlikti viešojo administravimo funkcijas gali būti pavesta tik valstybės institucijoms ar įstaigoms, savivaldybių institucijoms ar įstaigoms, jų valstybės tarnautojams ir pareigūnams, valstybės ar savivaldybės įmonėms, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, asociacijoms, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti Įstatymo projektą Nr. XIIIP-941 ir jame nustatyti, kad Konvencijos bei jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo kontrolę vykdys Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, o šios Konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo stebėseną – Komitetas, ir Komiteto, Komiteto sudarytų darbo grupių nariams, Komiteto pasitelktiems ekspertams įtvirtinti teises ir pareigas, susijusias su Konvencijos bei jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo stebėseną, o Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai – su Konvencijos bei jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo kontrole.

1.2. Vertinant Komitetui priskiriamos funkcijos reikšmingumą, siūlytina Įstatymo projektą Nr. XIIIIP-941 papildyti, jame nustatant esminius Komiteto veiklos teisinius pagrindus, t. y. nurodyti, kurio subjekto sprendimu bus sudaromas Komitetas, Komiteto narių delegavimo tvarką, narių skaičių ir jų įgaliojimų trukmę.

1.3. Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-941 2 straipsniu keičiamo Lygių galimybių įstatymo 15¹ straipsnio 4 dalies 5 punkte siūloma nustatyti, kad Komitetas turi teisę teikti išvadas dėl galiojančių teisės aktų ir teisės aktų projektų atitikties Konvencijai ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo. Siekiant teisinio aiškumo ir apibrėžtumo, Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-941 2 straipsniu keičiamo Lygių galimybių įstatymo 15¹ straipsnio 4 dalies 5 punkte siūlytina nustatyti, kad Komitetas teikia pasiūlymus lygių galimybių kontrolieriui ar Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, kitoms institucijoms ir įstaigoms dėl galiojančių teisės aktų, teisės aktų projektų atitikties Konvencijai ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo.

1.4. Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-941 2 straipsniu keičiamo Lygių galimybių įstatymo 15¹ straipsnio 5 dalies 1 punkte siūloma nustatyti, kad fiziniai, juridiniai asmenys, kitos organizacijos ir jų padaliniai privalo Komiteto reikalavimu pateikti įstatymų nustatyta tvarka prašomą informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, būtiną jo funkcijoms atlikti, leisti susipažinti su reikalaujamais dokumentais bei kita medžiaga. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina tikslinti šią dalį, konkrečiai nurodant, kokiais įstatymais tokia tvarka nustatoma.

Taip pat, siekiant užtikrinti nustatytų pareigų fiziniams, juridiniams asmenims įgyvendinimą, siūlytina nustatyti atsakomybę už atitinkamų pareigų nevykdymą ir kartu su Įstatymo projektu Nr. XIIIIP-941 keisti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą, pavyzdžiui, šio kodekso 81 straipsnį, numatant atsakomybę už siekiamų įtvirtinti pareigų nevykdymą.

Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-941 2 straipsniu keičiamo Lygių galimybių įstatymo 15¹ straipsnio 5 dalies 2 punkte siūloma fiziniams, juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ir jų padaliniams įtvirtinti pareigą Komiteto, Komiteto sudarytų darbo grupių nariams ir Komiteto pasitelktiems ekspertams sudaryti sąlygas patikrinti Konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimą vietoje. Tai reikštų Komiteto įgaliojimus tikrinti ir privatų gyvenamąjį būstą. Tokie įgaliojimai nesuderinami su Konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo stebėseną, be to, sukelia neproporcingą naštą fiziniams, juridiniams asmenims ar kitoms organizacijoms. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-941 2 straipsniu keičiamo Lygių galimybių įstatymo 15¹ straipsnio 5 dalies 2 punkte siūlomo reguliavimo atsakyti.

1.5. Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-941 numatytoms veikloms įgyvendinti papildomai žmoniškųjų išteklių nereikės, tačiau reikės papildomai 20 tūkstančių eurų per vienus finansinius metus iš valstybės biudžeto ekspertų darbui Komitete apmokėti. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad esminės asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygos turėtų būti nustatytos Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-941. Lietuvos

Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad oficialiosios konstitucinės valstybės tarnautojų darbo apmokėjimo doktrinos nuostatos *mutatis mutandis* taikytinos visiems iš valstybės (savivaldybės) biudžeto lėšų atlyginimą gaunantiems asmenims, o svarbiausi iš šių lėšų finansuojamų įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo elementai nustatytini įstatymu (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. rugsėjo 29 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 68 straipsnio 3 dalies ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“). Todėl siūlytina Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-941 nustatyti esmines asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygas.

2. Pritarti Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-942 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-942).

3. Atsižvelgiant į siūlomo teisinio reguliavimo aktualumą ir poreikį, kuo greičiau sukurti nepriklausomą struktūrą, skirtą stebėti ir kontroliuoti Konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimą, ir, vykdant Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių komiteto 2016 m. balandžio 20 d. Lietuvai pateiktų pastabų 68 punkto b papunkčio rekomendaciją (paspirtinti nepriklausomo stebėsenos mechanizmo, atitinkančio Paryžiaus principus, steigimą, kaip nurodyta Konvencijos 33 straipsnio 2 dalyje), siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti Įstatymo projektą Nr. XIIIIP-941 ir Įstatymo projektą Nr. XIIIIP-942 skubos tvarka.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuras

Teisės skyriaus vedėja

Alesia Rynkevič
2018-03-20

Kaiba sutvarkyta
2018-03-20

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1826 1 IR 16
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-941 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS NEĮGALIJŲ SOCIALINĖS
INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-942“ PROJEKTO (toliau - Projektas)
(TAP-18-30(2); TAIS NR. 17-11607(4))**

Nr.NV-643

Vilnius

Įvertinę Projekto, patikslinto pagal Teisės grupės 2018 m. sausio 15 d. išvadoje Nr.NV-155 pateiktas pastabas ir pasiūlymus, atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, manome, kad atsižvelgiant į Projekto 1.1 papunktyje teikiamą pasiūlymą Žmonių su negalia teisių stebėsenos komitetui prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nustatyti Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo *stebėsenos*, o *ne kontrolės įgaliojimus*, būtų tikslinga peržiūrėti Projekto 1.5 papunktyje teikiamus pasiūlymus, kurių įgyvendinimas būtų siejamas su viešojo administravimo įgaliojimų suteikimu, ir juos suderinti su 1.1 papunktyje teikiamu pasiūlymu.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Rimvydas Pilibaitis

Tatjana Knyzienė, tel. 870663862, el. p. tatjana.knyziene@lr.lt